

การประชุมพิจารณาผลการศึกษา โดยสรรพากรภาค สรรพากรพื้นที่ที่วราษอาณาจักร
วันที่ 27 ตุลาคม 2551

มาตรการเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยรองศาสตราจารย์นิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย

1. ประมวลรัษฎากรไม่สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงไป
ซึ่งมีประเด็นที่พิจารณา ดังต่อไปนี้

1.1 คำนิยาม เช่น คำนิยามความหมายของ “เงินได้พึงประเมิน” ควรกำหนด คำนิยามใน
ความหมายที่เป็นเชิงเศรษฐศาสตร์

1.2 ประเภทเงินได้ ควรแบ่งเป็น 3 ประเภทเท่านั้น โดย

-เงินได้จากน้ำพักน้ำแรง 40(1)(2)(6)(7) ซึ่งพวกนี้เกิดจากกำลังกายกำลังสมอง

- เงินได้จากการลงทุน (passive income)

-เงินได้ที่ได้จากธุรกิจ 40(7)(8)

1.3 การหักค่าใช้จ่ายได้ในจำนวนที่ต่างกัน เช่นการหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมา กับ การหัก
ค่าใช้จ่ายตามความเป็นจริง เพราะฉะนั้นจึงมีการทำรูปแบบธุรกรรม ไปเข้าสู่กระบวนการ เพื่อเข้าสู่
การหักแบบเหมาในอัตราที่สูง ดังนั้นแล้วควรจัดรูปแบบแบบเหมาหรือแบบตามความเป็นจริง
ดังต่อไปนี้ โดยกรณีเป็นรูปแบบแบบเหมาที่ได้จากน้ำพักน้ำแรง และมีเพดาน หากใครที่ต้องการ
หักค่าใช้จ่ายสูงกว่าเพดานก็ให้หักได้ตามความเป็นจริง ซึ่งเป็นการทำให้ผู้เสียภาษีเข้าสู่ระบบจัดทำ
บัญชีที่ชัดเจน และ มีการเรียกให้ผู้ขายสินค้าหรือผู้ให้บริการออกใบเสร็จรับเงินที่ถูกต้องให้ โดย
เป็นผลดีต่อภาษีอย่างอื่น เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ต้องมีรายงานภาษีซื้อ รายงานภาษีขาย ส่วนในเรื่อง
เงินได้จากการลงทุน หรือ เงินได้จากธุรกิจนั้น โดยพื้นฐานก็จะต้องให้หักค่าใช้จ่ายตามความเป็น
จริง

1.4 เรื่องเงินได้ของหญิงมีสามี พบว่าประมวลรัษฎากรมาตรา 42 ทวิ ในมาตรา 42 ทริ ไม่
ยอมให้หักค่าใช้จ่ายรวมกัน ในกรณีที่ต่างฝ่ายต่างมีเงินได้ตามมาตรา 40(1)(2) หรือ 40(3) กฎหมาย
เขียนไว้ว่าให้ต่างฝ่ายต่างหักได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยกฎหมายยอมให้คำนวณเฉพาะส่วนของ
ตน

1.5 เรื่องการหักค่าลดหย่อน ซึ่งก็ต้องหารสอง ในขณะที่ถ้าหากว่าชายหญิงอยู่กินกันอย่าง
สามีภริยา แต่มิได้จดทะเบียนสมรสกันนั้น แต่ละฝ่ายต่างหักค่าใช้จ่ายหรือหักค่าลดหย่อนได้
มากกว่า โดยกฎหมายยอมให้คำนวณเฉพาะส่วนของตน โดยไม่ยอมให้ส่วนที่เหลือไปรวมคำนวณ
เป็นค่าลดหย่อนเพิ่มให้อีกฝ่ายหนึ่ง

ในข้อ 1.4 และ 1.5 มีข้อเสนอให้จัดทำรูปแบบ ดังต่อไปนี้

- เลือกเสียภาษีแยกต่างหากจากกันทั้งหมด ถ้ามีการแยกการเสียภาษีก็ให้ต่างฝ่ายต่าง

คำนวณในฐานะแยกต่างหากจากกัน และ ใช้บัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่เป็นอยู่ในปัจจุบันได้

- เลือกรวมคำนวณการเสียภาษี ก็ควรมีการปรับปรุง บัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ที่ใช้สำหรับการเสียภาษีของหน่วยครอบครัว โดยขยายหน่วยเป็น 2 เท่า เช่น แทนที่จะเป็นเส้นทางแรกเสียร้อยละ 5 ก็เป็น 2 เส้นทางแรก เสียร้อยละ 5

2. ประมวลรัษฎากรขาดความยืดหยุ่น ในเรื่อง การปรับปรุงภาระภาษีตามภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น การหักค่าใช้จ่ายหรือค่าลดหย่อนที่ไม่เป็นไปตามสภาวะทางเศรษฐกิจ

3. มาตรการป้องกันการเลี่ยงภาษี ซึ่งประมวลรัษฎากรมีอยู่แต่การบังคับใช้อาจไม่ครบถ้วน

3.1 เรื่องของคณะบุคคล มีการตั้งคณะบุคคลเพื่อกระจายฐานภาษีออกไป ในเรื่องการเสนอแนะแนวทางก็มีอยู่ 2 แนวทาง คือ

3.1.1 ยกเลิกมาตรา 42 (14) โดยให้มีการกระจายเงินได้สุทธิของคณะบุคคล ไปยังสมาชิกคณะบุคคล

3.1.2 หากไม่ยกเลิกมาตรา 42(14) ควรให้หักค่าใช้จ่าย ตามความเป็นจริงเท่านั้น

3.2 เรื่องนี้กับทุนในมาตรา 48(3) บางครั้งมีการใช้เงินทุนในรูปของหนี้สินมากกว่าเป็นการลงทุนในเงินทุน ยกตัวอย่างเช่น สมมติว่าผู้ให้กู้เป็นเจ้าของบริษัทด้วย และมีการคิดดอกเบี้ย ตัวดอกเบี้ยนั้นสามารถนำมาหักเป็นค่าใช้จ่ายได้ในการคำนวณกำไรสุทธิ โดยไม่จำกัดจำนวน ซึ่งทำให้บริษัทสามารถประหยัดภาษีได้ในอัตราร้อยละ 30 ของจำนวนค่าดอกเบี้ยที่คนนั้นจ่ายให้กับผู้ให้กู้ ซึ่งหากดูในส่วนผู้ให้กู้ ถ้าเป็นบุคคลธรรมดาก็สามารถเลือกเสียภาษีในอัตราร้อยละ 15 ได้ ร้อยละ 15 ของตัวเงินค่าดอกเบี้ย เมื่อไปหักกับจำนวนค่าภาษีที่บริษัทประหยัดได้ ร้อยละ 30 เบ็ดเสร็จแล้วทำให้บริษัทได้ประโยชน์ ร้อยละ 15 ซึ่งเป็นเหตุให้มีการหลีกเลี่ยงการจ่ายเงินปันผลเมื่อบริษัทมีกำไร เป็นในรูปจ่ายดอกเบี้ยแทน ในประเด็นนี้มีข้อเสนอ 2 ข้อด้วยกัน คือ

3.2.1 ยกเลิกมาตรา 48 (3) วรรคแรกออกไปทั้งหมด ซึ่งจะทำให้การเสียภาษีเงินได้ในส่วนดอกเบี้ยนั้นต้องนำไปรวมเข้ากับเงินได้อื่นๆ หรืออาจใช้การแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 48 (3) วรรคแรก โดยจำกัดให้เลือกเสียภาษีได้ในอัตราร้อยละ 15 เฉพาะดอกเบี้ยที่ได้จากสถาบันการเงิน เพราะมีระบบควบคุมการไหลเวียนของเงิน

3.2.2 มีบทบัญญัติเฉพาะ คือ มีบทบัญญัติในเรื่อง capitalization rule ขึ้นมา ซึ่งห้ามมิให้มีการตัดดอกเบี้ยบางส่วนของบริษัทที่มีทุนจดทะเบียนต่ำ ไม่ให้นำมาตัดเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิของบริษัทนั้น

3.3 มาตรการตรวจสอบ ปัจจุบันมาตรา 19 กำหนด 5 ปี หรือในมาตราอื่นๆ ซึ่งในการตรวจสอบก็มีเรื่องของ การยื่นรายการซึ่งบางครั้งอาจทำให้ผู้มีเงินได้บางคนยอมเสีย เพราะเวลาแค่ 2-5 ปี ก็อาจหลุดกำหนดระยะเวลาการตรวจสอบได้

3.4 การหักภาษี ณ ที่จ่ายไม่ควรมีหลายอัตรา เพื่อให้เป็นไปโดยง่ายในการปฏิบัติ